

Abstrakt: Reflektioner kring det queer tänkandets betydelse för konst och kriser

I denna presentation diskuterar vi queer och konst i ljuset av ett queerteoretiskt tänkande som en demokratisk praktik, där teman som inkludering och marginalisering är centralt. Vi undersöker hur konst inte enbart fungerar som ett analysobjekt för forskaren utan också som en nyckel till att förstå kulturella och subjektiva processer. Konst kan synliggöra det kulturella omedvetna, inklusive marginaliserade och förbjudna begär och fantasier, men också öppna upp för alternativa föreställningar om framtid och gemenskap. Med utgångspunkt i Harri Kalhas arbeten om queerteori och konst samt hans kollagearbeten reflekterar vi över samtida debatter kring queer konst i relation till frågor om yttrandefrihet, mångfald och inkludering.

I stället för att fråga om ett konstverk är "bra" eller "dåligt" riktar vi uppmärksamheten mot de investeringar som görs i sådana värdeomdömen. Konstens syfte kan inte reduceras till att vara eller göra gott eller förbättra världen. För konst rymmer också negativitet, motstånd och ambivalens, och kan därigenom öppna för en kritisk och demokratisk reflektion över det som vid första anblick framstår som främmande eller hotfullt.

Mot denna bakgrund behandlar vi även aktuella diskussioner om relationen mellan queer och konst. Kritiker har menat att queerteorins radikala potential har försvagats i takt med att forskningen i allt större utsträckning organiseras kring empiriskt drivna ramverk centrerade på identitetskategorier, levd erfarenhet och mätbar sårbarhet. Även om dessa perspektiv betonar identiteter, erkännande och rättigheter riskerar de att tränga undan historiskt och diskursivt orienterade analyser av kön och sexualitet. Vi placerar denna utveckling i relation till bredare förändringar inom en nyliberal akademi, där humanistisk forskning i ökande grad devalveras och där tolkningens och den kritiska läsningens betydelse försvagas i det offentliga samtalet.

Vi föreslår att ett queer tänkande kring konst, som bör förstås som en grundpelare för humaniora som en demokratisk praktik, är en tolkande praktik som engagerar sig i tvetydighet, historiska sammanhang och de etiska och politiska dimensionerna av konstnärliga uttryck.